

USNESENÍ

Krajský soud v Plzni rozhodl soudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobce: **B. H.**, narozen X,
státní příslušník X, toho času v Zařízení pro zajištění cizinců
Balková, Balková 1, 331 65 Tis u Blatna,
proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-107/LE-BA02-VL16-PS-2020 ze dne 5. 10. 2020, o návrhu žalobce na ustanovení zástupce ve věci,

takto:

- I. Žalobci se ustanovuje zástupcem Mgr. Bc. Jakub Šauer, advokát se sídlem Plovární 478/1, Plzeň.
- II. Žalobce je povinen ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy mu bylo doručeno rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-107/LE-BA02-VL16-PS-2020 ze dne 5. 10. 2020, odstranit vady žaloby tak, že uvede
 - a) žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné,
 - b) jaké důkazy navrhuje provést k prokázání svých tvrzení,
 - c) návrh výroku rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalovaný rozhodnutím č. j. OAM-107/LE-BA02-VL16-PS-2020 ze dne 5. 10. 2020 rozhodl tak, že žalobce zajistil podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Trvání zajištění stanovil podle § 46a odst. 5 téhož zákona do 18. 1. 2021.
2. Žalobce proti rozhodnutí žalovaného brojl blanketní žalobou a zároveň požádal o ustanovení zástupce. Vzhledem k tomu, že byly splněny podmínky § 35 odst. 10 soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“), soud žalobci zástupce ustanovil (srov. § 55 odst. 4 s. ř. s.; k tomu vizte *a contrario* rozhodnutí rozšířeného senátu NSS č. j. 8 As 21/2005-101 ze dne 25. 4. 2006, č. 1006/2007 Sb. NSS).

Ustanovení zástupce

Shodu s prvopisem potvrzuje J. P.

3. Především se zřetelem k pobytu žalobce soud ustanovil zástupcem advokáta Mgr. Bc. Jakuba Šauera, jenž dle údajů dostupných na internetových stránkách České advokátní komory přijímá věci ex-offo, zaměřuje se jmenovitě i na oblast cizineckého a azylového práva, a má sídlo v Plzni, to znamená blízko Zařízení pro zajištění cizinců Balková.
4. Soud ustanovil tohoto advokáta přesto, že žalobce výslovně žádal o ustanovení advokáta JUDr. Ing. Jakuba Backy. Soudní řád správní v § 35 odst. 10 ani Listina základních práv a svobod v čl. 37 odst. 2 totiž nezaručují, že žalobci bude ustanoven konkrétní zástupce podle jeho volby (srov. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 64/2005-25 ze dne 8. 9. 2005, č. 1372/2007 Sb. NSS): žalobce si zástupce buďto zvolí, *nebo* je mu ustanoven [srov. přiměřeně nález sp. zn. III. ÚS 83/96 ze dne 25. 9. 1996 (N 87/6 SbNU 123; 293/1996 Sb.)]. Na tom nic nemění ani rozhodovací praxe správních soudů, která vychází z toho, že je *zpravidla* namístě ustanovit žádaného zástupce, je-li návrh na jeho ustanovení opřen o *rozumné a věcně oprávněné důvody* (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS č. j. 7 Azs 24/2008-141 ze dne 21. 12. 2009, č. 1195/2010 Sb. NSS). Tato praxe je prostým výrazem toho, že soud nemá rozhodovat svévolně a při absenci jasného zákonného pravidla (např. absence pořadníku, srov. § 39 odst. 2 trestního řádu), má zohlednit důvody, které žalobce uvedl ve prospěch své konkrétní volby, a vypořádat se s nimi.
5. Jiný závěr nelze dovodit ani z nedávného nálezu sp. zn. II. ÚS 1866/20 ze dne 1. 9. 2020. Závěry tohoto nálezu jsou totiž také založeny především na to, že soud má o žádosti rozhodnout přezkoumatelným způsobem a vypořádat se s jejími důvody (srov. odst. 14 a 24 nálezu; to ovšem spadá pod záruku čl. 36 odst. 1 Listiny). K samotnému výkladu čl. 37 odst. 2 Listiny, tj. práva na právní pomoc, Ústavní soud uvedl, že zahrnuje taktéž právo na bezplatnou právní pomoc (což ovšem dovozuje *pouze* z judikatury k čl. 6 odst. 1 a 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, srov. odst. 15 a 16 nálezu; tam citované nálezy sp. zn. I. ÚS 3849/11 a I. ÚS 1024/15 se totiž týkaly především poučovací povinnosti, nález I. ÚS 630/16 právní pomoci jako takové a nález sp. zn. I. ÚS 848/16 především bezplatné obhajoby podle čl. 40 odst. 3 Listiny, a to navíc z pohledu odměny obhájce, tj. čl. 26 odst. 3 Listiny).
6. Existenci práva na *bezplatnou* právní pomoc *formou zástupce vlastní volby* pak Ústavní soud dovodil výlučně z výše citovaného rozsudku č. j. 7 Azs 24/2008-141 (srov. odst. 19–21 nálezu). To je problematické ze dvou hledisek: (1) Ústavní soud konstatoval, že jde o závěry ústavně souladné, což ovšem není významné, protože ústavně souladná může být i pluralita interpretací podústavního práva. Význam by to mělo pouze, pokud by šlo o *závěry ústavně jediné možné*, což Ústavní soud ani neuvedl, ani neodůvodnil. (2) Rozsudek č. j. 7 Azs 24/2008-141 neuvádí žádnou právně interpretační úvahu vztahující se k obsahu práva podle čl. 37 odst. 2 Listiny (jeho úvahy se upínají především k soudnímu řádu správnímu). Za toho stavu tedy Ústavní soud převzal závěr o obsahu *ústavního* pořádku z interpretace § 35 s. ř. s. a uplatňuje ho dokonce pro výklad § 30 o. s. ř., byť mu sjednocování výkladu mezi oběma nejvyššími soudy nenáleží (srov. odst. 11 usnesení sp. zn. I. ÚS 3327/15 ze dne 31. 3. 2016; ústavní rovinnu věci zde nezakládá rovnost účastníků řízení podle čl. 37 odst. 3 Listiny, protože ten zaručuje především rovnost v rámci jednoho řízení, nikoliv rovnost účastníků různých řízení podle jiných procesních předpisů v jiných větvích soudnictví). Že by obecnější čl. 37 odst. 2 Listiny věcně zaručoval ustanovení bezplatného zástupce vlastní volby, se pak nejeví jako přesvědčivé ani z hlediska

podrobnější záruky podle čl. 40 odst. 3 Listiny, který srovnatelné právo nezaručuje (ledaže by byla protiústavní úprava § 39 odst. 2 trestního řádu). Stejně tak je bez významu úvaha, že není důvodu, proč by si majetná osoba mohla zástupce zvolit a nemajetná ne: obě si totiž mohou zástupce *zvolit*, nebo může být oběma *ustanoven* soudem. Při absenci zákonného pravidla zvolí zástupce majetné i nemajetné osoby soud podle své úvahy, při čemž zohlední i důvody, pro které by si přály toho kterého zástupce. Nedochozí tedy k nerovnému zacházení.

7. Veden těmito úvahami soud dospěl závěru, že není důvod ustanovit žalobcem žádaného advokáta dr. Backu. Blanketní žaloba v nynější věci se formou a obsahem shoduje s desítkami jiných podání v cizineckých věcech, která soud obdržel od jiných žalobců (včetně prohlášení advokáta). V nich žalobci žádají prakticky výlučně ustanovení některého ze tří advokátů, kteří údajně jsou o jejich situaci v základu informováni a k nimž žalobci údajně mají důvěru. Stejně tak i v nynější věci žalobce žádal formou šablonovitého, neindividualizovaného podání a nedoložil žádné důvody, proč by mezi ním a žádaným zástupcem měl existovat vztah zvláštní důvěry obdobný vztahu advokáta a klienta.
8. Soud tedy setrvává na stanovisku vyjádřeném v usnesení č. j. 17 A 16/2020-15 ze dne 23. 1. 2020, že formulářově pojaté žádosti o ustanovení konkrétních advokátů objevující se v desítkách cizineckých věcí jsou výsledkem činnosti neznámé osoby, která cizincům zajištěným v Balkové předkládá předem připravený text (srov. odst. 12 rozsudku KS v Plzni čj. 17 A 32/2020-42 ze dne 29. 6. 2020). Jakkoliv to samo o sobě není závadné (*každý* má právo na právní pomoc v řízení před soudy), zjevně tím nemůže být osvědčen zvláštní vztah důvěry (mezi *non*-klientem a jeho *non*-advokátem), který by měl soud respektovat. K tomu přistupuje i zájem na rovnoměrném zatěžování specializovaných advokátů a jejich rovnoměrném odměňování ze státního rozpočtu. Ustanovení advokáta totiž není ničím jiným než zvláštní objednávkou právních služeb hrazených z veřejných (společných) prostředků [srov. konkurující stanovisko J. Filipa k nálezu sp. zn. Pl. ÚS 4/19 ze dne 24. 9. 2019 (302/2019 Sb.)], takže v obecné rovině není důvod, proč by někteří advokáti museli být při ustanovování preferováni. Tak by tomu bylo v souzené věci, protože žalobcem žádaného advokáta soud ustanovil v tomto roce ve věci sp. zn. 17 A 21/2020, 17 A 4/2020, 60 Az 35/2020, 60 Az 2/2020, 60 Az 1/2020. V roce 2019 pak celkem v 41 jiných věcech.
9. Nad rámec toho lze také pochybovat o tvrzení žalobce, že žádaný zástupce je jediným advokátem, který je schopen poskytnout mu odpovídající právní službu. Nejméně srovnatelnou službu jsou schopni poskytnout i jiní obdobně specializovaní advokáti (podání nejčastějších zástupců jsou ostatně obsahově zastupitelná, ba dokonce shodná, srov. odst. 6 rozsudku KS v Plzni č. j. 17 A 13/2020-31 ze dne 14. 2. 2020). Mgr. Bc. Jakub Šauer je ostatně advokát vystupující i před Nejvyšším správním soudem při přezkumu rozhodnutí krajského soudu, lze tak předpokládat, že je schopen zastupovat přímo před krajským soudem. K tomu přistupuje i to, že usnesením č. j. 60 Az 35/2020-37 ze dne 2. 11. 2020 soud v jiné věci odmítl žalobu pro absenci žalobních bodů, které nyní žalobcem žádaný dr. Backa doplnil přes výzvu soudu pozdě.

Vady žaloby

10. Žaloba v rozporu s § 71 odst. 1 s. ř. s. neobsahovala žádný žalobní bod, tedy vylíčení základních, individualizovaných právních a skutkových důvodů, jež mají vypovídat o porušení veřejných subjektivních práv žalobce (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS,

Shodu s prvopisem potvrzuje J. P.

č. j. 4 As 3/2008 – 78 ze dne 24. 8. 2010, č. 2162/2011 Sb. NSS), stejně tak jako neobsahovala návrh výroku rozsudku a návrh důkazů k prokázání (chybějících) tvrzení žalobce. Jde přitom o nezbytné náležitosti žaloby, bez nichž není možné v řízení pokračovat. Soud proto podle § 37 odst. 5 s. ř. s. vyzval k jejich odstranění.

11. Vadu spočívající v absenci žalobního bodu lze odstranit pouze ve lhůtě k podání žaloby (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS č. j. 3 Azs 66/2017-31 ze dne 20. 3. 2018, č. 3733/2018 Sb. NSS), což je podle § 46a odst. 7 zákona o azylu 30 dnů ode dne doručení naříkaného rozhodnutí (podle žalobce údajně dne 7. 10. 2020). Tato lhůta se staví od 6. 11. 2020, kdy soudu došla žádost o ustanovení advokáta (ve smyslu závěrů rozsudku NSS č. j. 9 Azs 366/2019-20 již ode dne 5. 11. 2020, kdy byla žádost předána k poštovní přepravě; k přesvědčivosti toho závěru srov. ustanovenému zástupci již známé důvody usnesení KS v Plzni č. j. 60 Az 15/2020-18 ze dne 26. 3. 2020), do dne, kdy toto usnesení nabude právní moci (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). K doplnění žaloby tedy zřejmě zbývá jeden den (dva dny ve smyslu rozsudku č. j. 9 Azs 366/2019-20). Bližší závěry o běhu lhůty z dosavadního obsahu soudního spisu učinit nelze, to je úkolem zástupce žalobce.

Poučení:

Proti výroku I. tohoto rozhodnutí lze podat kasační stížnost do dvou týdnů od jeho doručení u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Proti výroku II. tohoto rozhodnutí není kasační stížnost přípustná [§ 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s.].

Nebudou-li ve stanovené lhůtě odstraněny označené vady náležitostí žaloby, soud ji odmítne (§ 37 odst. 5 s. ř. s.).

Plzeň 9. listopadu 2020

Mgr. Jan Šmakal, v.r.
samosoudce